

JAN PAWEŁ II – PAPIEŻ RODZINY

List Episkopatu Polski na XXVII niedzielę zwykłą zapowiadający obchody XII Dnia Papieskiego - 14 października 2012 roku

Umilowani w Chrystusie Panu Bracia i Siostry!

Już za tydzień, 14 października, będziemy obchodzili kolejny, dwunasty Dzień Papieski, pod hasłem *Jan Paweł II - Papież Rodziny*. W tym roku błogosławiony Jan Paweł II zaprasza nas do pochylenia się nad chrześcijańską prawdą o rodzinie. Refleksja nad rodziną jest bowiem najważniejszą sprawą w kontekście przemian ekonomiczno-ideowych we współczesnym świecie, które często prowadzą do negowania wartości małżeństwa i rodziny, marginalizowania czy nawet wyśmiewania małżeństwa jako nierozdzielalnego związku mężczyzny i kobiety. W publikacjach książkowych, w popularnych czasopismach, w programach radiowych i telewizyjnych pojawiają się treści świadczące o pogardzie dla rodziny. Rodziny chrześcijańskie poddawane są wpływowi prądów myślowych „nowego wieku” (*New Age*) i ostatnio bardzo modnej ideologii *gender*, która zaciera różnice pomiędzy mężczyzną i kobietą. Nasze rodziny przeżywają zagubienie oraz wątpliwości w odniesieniu do podstawowego znaczenia życia małżeńskiego i rodzinnego. Na nowo pojawiają się próby podważania prawdy o rodzinie i wprowadzenia „związków partnerskich” w miejsce małżeństwa rozumianego jako jedność mężczyzny i kobiety.

Zbliżający się Dzień Papieski stwarza okazję do zastanowienia się nad rodziną, nad jej istotą i misją we współczesnym świecie. Rodzina – jak pisał Ojciec Święty w Adhortacji *Familiaris consortio* – jest znakiem nadziei dla współczesnego świata, z niej bowiem wywodzą się przyszłe pokolenia, które przekazują wiarę w jedynego Boga i objawiają w pełni miłość Jezusa Chrystusa, naszego Pana i Odkupiciela, do człowieka.

1. Rodzina w Bożym planie stworzenia

Liturgia słowa dzisiejszej niedzieli ukazuje nam Boga, który stworzył człowieka jako mężczyznę i niewiastę przekazując im dar życia, dzięki któremu mężczyzna staje się ojcem a kobieta matką (por. Rdz 2,18-24). Mężczyzna i kobieta złączeni węzłem miłości otwartej na życie tworzą rodzinę – podstawową komórkę

życia społecznego (por. *Familiaris consortio* 11).

Obraz stworzenia mężczyzny i kobiety, pochodzący z Księgi Rodzaju, przypomina nam o bardzo ważnej prawdzie, że kobieta i mężczyzna są sobie równi, chociaż różnią się od siebie swoim ciałem. Opis stworzenia człowieka, jak powiedział bł. Jan Paweł II, podejmuje jeszcze jedną bardzo ważną sprawę: Bóg stwarzając człowieka jako mężczyznę i niewiastę obdarzył ich różnicą płci, które wzajemnie się uzupełniają (por. Katechezy środowce *Mężczyzną i niewiastą stworzył ich*). Bóg tak podzielił się życiem z człowiekiem, że mężczyzna i kobieta, w akcie małżeńskim stają się zdolni do przekazywania życia swojemu potomstwu, a przez to są najbliższymi współpracownikami Boga. W zamyśle Bożym obydwójce, mężczyzna i kobieta, mają tę samą ludzką godność. Posiadając odmienną strukturę cielesno-psychiczną, wzajemnie się uzupełniają, są sobie potrzebni, wręcz niezbędni i w swych rolach niezastąpieni.

Najważniejszym obszarem ukazującym głęboki sens stworzenia człowieka jako mężczyzny i kobiety jest małżeństwo, rozumiane od samego początku jako związek dwojga ludzi, którzy w miłości otwierają się na życie. Małżeństwo nierozzerwalne i wierne do końca jest fundamentem rodziny – podstawowej komórki społecznej, w której człowiek realizuje Boży plan. Dobro małżeństwa i rodziny wymaga więc nieustannej troski ze strony samych małżonków, Kościoła i państwa.

2. Kryzys małżeństwa i rodziny

Drodzy Bracia i Siostry!

W sytuacji kryzysu kulturowego i ideowego budzą nasz niepokój wszystkie ataki na rodzinę i próby przededefiniowania pojęcia rodziny jako luźnego związku. Przejawami tego kryzysu są: osłabienie więzi rodzinnej, przeróżne patologie rodzinne, plaga rozwodów, tak zwane „luźne” czy „wolne” związki praktykowane już od młodości, często za zgodą rodziców, oraz brak otwarcia małżonków na dar życia. Obserwujemy także coraz większe przyzwolenie społeczne na te niewłaściwe zjawiska i często brak jakiegokolwiek reakcji ze strony bliskich osób.

Zjawiska te powodują w konsekwencji wspomniany kryzys rodziny i poważne problemy demograficzne. Episkopat Polski ze smutkiem przyjął informację, że Polska w dziedzinie przyrostu naturalnego spadła na 209. pozycję spośród wszystkich 222 państw świata. Zjawisko to nosi znamiona prawdziwej katastrofy. Polska na naszych oczach starzeje się, a w młodych rodzinach często pojawia się tylko jedno dziecko albo rezygnuje się w ogóle z potomstwa. Polskie dzieci rodzą się natomiast w krajach Zachodu, ponieważ tam rodzice znajdują lepsze warunki materialne dla ich wychowania.

Jedną z konsekwencji kryzysu demograficznego jest również wydłużenie wieku emerytalnego, które nie likwiduje przyczyn zaistniałej sytuacji, a jedynie próbuje walczyć ze skutkami. Trzeba bezzwłocznie poszukać prawdziwych przyczyn wspomnianego kryzysu i znaleźć odpowiednie rozwiązanie problemu. Nasze działania powinny cechować mądrość i dalekosiężna perspektywa. Potrzebne jest

szanujące i wspierające rodzinę, szczególnie wielodzietną, ustawodawstwo oraz pomoc samorządów lokalnych.

Pan Jezus w dzisiejszej Ewangelii (por. Mk 10,2-16) ukazuje nam najpierw prawdziwy zamiar Boży dotyczący małżeństwa. Małżonkowie są „jednym ciałem”, to znaczy, że stanowią nierozdzielalną jedność. Dlatego Jezus przypomina o jedności i wierności małżeńskiej: „Co więc Bóg złączył, tego człowiek niech nie rozdziela” (Mk 10,10). W przykazaniu miłości i wierności małżeńskiej chodzi bowiem nie tylko o perspektywę doczesności, ale także o wieczne zbawienie (por. Mt 18,15).

Bł. Jan Paweł II w Adhortacji *Familiaris consortio* mówiąc o kryzysie rodziny, wskazał na potrzebę pomagania rodzinie w jej skutecznym realizowaniu misji dawania świadectwa o miłości Boga do człowieka. Ojciec Święty podkreślił, że przez rodzinę człowiek przychodzi na świat i w rodzinie staje się człowiekiem, ucząc się podstawowych zachowań i postaw. W rodzinie człowiek poznaje świat i wartości, uczy się kochać i przebaczać.

Ojciec Święty Jan Paweł II zaznaczył, że rodzina poprzez sakramentalne małżeństwo jest „wspólnotą najpełniejszą z punktu widzenia więzi międzyludzkiej”. Wiąż małżeńska łączy dwoje ludzi, mężczyznę i kobietę, jako męża i żonę, stając się jednocześnie podstawą wzajemnego oddania, które znajduje najpełniejszy wyraz we wzajemnej miłości i we współżyciu małżeńskim. W oparciu o sakrament małżeństwa jest możliwe wzajemne trwanie w miłości, przebaczenie i pojednanie. Bł. Jan Paweł II wyraźnie stwierdził, że „nie ma więzi, która by ściślej wiązała osoby, niż więź małżeńska i rodzinna” (Kielce 1991). Naruszenie więzów małżeńskich rani głęboko i boleśnie wzajemne relacje między mężem i żoną, między rodzicami i dziećmi oraz relacje społeczne.

3. Rodzina miejscem przekazywania życia

Podczas pielgrzymki do Ojczyzny w 1991 roku, w Kielcach, Ojciec Święty podjął refleksję nad czwartym przykazaniem *Dekalogu* – „Czcij ojca swego i matkę swoją”. Zwrócił wtedy uwagę na fakt, że zachowanie tego przykazania jest możliwe, jeśli rodzice będą przyjmować każde dziecko jako dar Boga. Niezależnie od warunków zewnętrznych i trudności, jakie pojawiają się w życiu, zarówno tych ekonomicznych jak i społecznych, dziecko nie może być traktowane jako ciężar czy zagrożenie dla ojca lub matki, bądź dla ich rodziny. Byłoby źle, gdyby „małżonkowie dobrze sytuowani widzieli w dziecku niepotrzebny a kosztowny dodatek życiowy” (Kielce 1991). Podstawą miłości małżeńskiej jest otwarcie na życie, mądre i odpowiedzialne rodzicielstwo, które wynika ze świadomego przyjęcia każdego życia, którym Bóg zechce małżonków obdarzyć. Jest to możliwe wtedy, gdy opierają się oni w swojej miłości na wierze w Boga.

Podobnie podczas pielgrzymki w roku 1997, w Kaliszu, przed sanktuarium św. Józefa, Jan Paweł II po raz kolejny radykalnie stanął w obronie życia nienarodzonych, podkreślając, że „miarą cywilizacji — miarą uniwersalną, ponadczasową, obejmującą wszystkie kultury — jest jej stosunek do życia. Cywilizacja, która odrzuca bezbronnych, zasługuje na miano barbarzyńskiej. Choćby

nawet miała wielkie osiągnięcia gospodarcze, techniczne, artystyczne, naukowe”. Ojciec Święty przytoczył także słowa bł. Matki Teresy z Kalkuty wypowiedziane w Kairze, podczas Konferencji ONZ, w 1994 roku: „Dziecko jest najpiękniejszym darem dla rodziny, dla narodu. Nigdy nie odrzucajmy tego daru Bożego”.

4. Tegoroczny Dzień Papieski

Drodzy Bracia i Siostry!

Za tydzień, podczas XII już Dnia Papieskiego, obchodzonego pod hasłem **Jan Paweł II - Papież Rodziny** będziemy słuchali słów Ojca Świętego, będziemy się modlili o świętość polskich małżeństw i rodzin, o otwartość na dar życia, o mądrość dla ustawodawców, odwagę dla samorządów, aby wzmocnić rodzinę jako podstawową komórkę życia społecznego. Będziemy mieli okazję wspomóc także dzieło, które od lat nazywane jest żywym pomnikiem Jana Pawła II. Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” poprzez stypendia wspiera materialnie i duchowo ponad 2500 stypendystów z całej Polski, głównie z rodzin wielodzietnych. Dzięki ofiarności Polaków w kraju i poza jego granicami mogą oni realizować swoje marzenia edukacyjne. W duchu wartości, którym służył Błogosławiony Papież, stypendyści pragną dobrze przygotować się do zadań czekających ich w dorosłym życiu. Tę inicjatywę Kościoła w Polsce Jan Paweł II określił już za życia, jako pomnik najbliższy jego sercu. Tym bardziej zachęcamy do wspierania jej modlitwą, dobrym słowem, cierpieniem i ofiarą. W przyszłą niedzielę podczas kwesty przy kościołach, na ulicach i w miejscach publicznych będziemy mogli wesprzeć także materialnie ten wyjątkowy pomnik wdzięczności budowany Błogosławionemu Papieżowi.

Na czas przeżywania XII Dnia Papieskiego i podejmowania trudu przemiany polskiej rodziny udzielamy wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

Podpisali: Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce
obecni na 358. Zebraniu Plenarnym
Konferencji Episkopatu Polski we Wrocławiu
w dniu 23 czerwca 2012 r.

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA

L.dz. 1210/2012

Z a r z ą d z e n i e

Powyższy List Pasterski Episkopatu Polski należy odczytać podczas wszystkich Mszy świętych w kościołach i kaplicach Archidiecezji Wrocławskiej w XXVII Niedzielę zwykłą - 7 października 2012 r.

Wrocław, 21.09.2012 r.

WIKARIUSZ GENERALNY